

Petr Čech: „ V právu nepotřebujeme revoluci, nevidím tu pro ni žádný důvod.“

Třetí osobností měsíce je JUDr. Petr Čech, LL.M. Oblíbený vyučující na Právnické fakultě Univerzity Karlovy se úspěšně realizuje i v soukromém sektoru. V kanceláři Glatzová & Co. garantuje a posiluje odbornou úroveň kolegů. V rozhovoru jsme mimo jiné zjistili, že slovo odpočinek je pro něj téměř cizí nebo proč má na své studenty vysoké nároky. Zeptali jsme se také na jeho kritický postoj k návrhu zákona o obchodních korporacích.

Čím to je, že jste se rozhodl po tolika letech působení na akademické půdě výrazně nakročit i do soukromého sektoru?

„Ono u mě vždy trochu toho soukromého působení bylo, není to zase něco úplně nového. Pravda ale je, že vstupem do kanceláře Glatzová & Co. toto působení získalo zcela jiný rozměr. Vždy jsem věřil, že působení v praxi je pro člověka v mém oboru nezbytné. Obchodní právo je obor živoucí, je to obor velmi praktický. Věnovat se mu jenom „ex libris“, „ex cathedra“, sledovat obchodní právo z povzdálí, to, se obávám, není možné. Nebylo by to dobré, nebrali by vás vážně. Dokonce se bojím, že ani studenti ne. Protože když se rozhlédnu na semináři, dobrá polovina mých studentů někde v praxi působí. A docela často argumentují: „V praxi se to přece dělá takto...“. Nemůžete připustit, aby nad vámi měli v tomto směru navrch. Z pozice formální autority „já jsem učitel a takhle to je“, působit nemůžete. Dnešní mládež takto nefunguje. Musíte si jejich respekt získat a velmi tvrdě vydobýt. A to jedině tím, co umíte, co máte za sebou.“

Má to, že jste „jednou nohou“ mimo fakultu, své nevýhody?

„Obecně si myslím, že by člověk neměl dopustit, aby se stal příliš velkým rutinérem. Je potřeba, aby si i od advokacie udržel trochu odstup a zachoval si akademický pohled na svět. Aby ho advokacie úplně nepohltila. Advokacie má tuto tendenci a řada kolegů, kteří stáli na obou stranách, nedokázali nalézt správnou rovnováhu. A potom se stalo, že fakultní prostředí opustili, protože měli příliš práce jinde. Anebo své akademické působení začali brát na lehkou váhu, začalo se to projevovat v „nekvalitě“. To bych určitě nechtěl. Ošidit studenty, nebo právě to akademické působení. Je potřeba najít správnou rovnováhu a zajistit, aby jedno druhé vhodně doplňovalo.“

Je něco, co by se dalo nazvat jako vaším „fakultním hnacím motorem“? Čeho byste ještě rád dosáhl?

„Akademické prostředí a působení na fakultě je pro mě prioritní. To je můj postupně se naplňující životní sen. Kde jinde máte sebevzdělávání, profesní růst a dokonce odpovědnost za stav oboru přímo jako pracovní povinnost? Nehledě na to, že to je prostředí, které je nabito vzory, osobnostmi a autoritami. Rozhlédnete se na chodbě a kolem kráčí zkoncentrované právní vědění. Stačí pozdravit a dát se do řeči. To obrovsky motivuje, stimuluje. A podporuje, abyste na sobě pracoval a šel postupně těmi metami. Já jsem na začátku, mé ambice jsou jasné. Rád bych časem aspiroval na docenturu. Vysněná pozice po letech je řádná profesura.“

Takže je mylná myšlenka, že je fakultní prostředí svazující?

„Takhle jsem to nikdy necítil. Občas slychávám, že je trochu zkosnatělé, alespoň u nás na právnické fakultě pražské. Ale nevidím to tak černě. Za naší školou je více než 650 let tradice. A to je něco, s čím není dobré experimentovat. To, že se lpí na tradicích, může generovat určitý konservativismus. Ten ale je v tomto směru žádoucí, protože je garancí kontinuity, stability. A to považuji za obrovsky cennou hodnotu. I pro obor samotný. Vnímám to tedy spíš jako výhodu...“

Velmi kriticky se vyjadřujete k návrhu zákona o obchodních korporacích. Až to vyvolává dojem, že jste odpůrcem změn. Je tedy onen zmíněný konservatismus postoj, který máte ke změnám v obchodním právu?

„Nechtěl bych, aby to tak vyznívalo, protože to tak není. Jsem pevně přesvědčen - a to snad není ani přílišný konservativismus - že jednou ze základních hodnot, která je v právním státě, je právní stabilita, právní kontinuita. Pokud se podívám zpět na posledních 20 let, tak se domnívám, že naše uživatelské prostředí je unavené neustálou změnou. Jedna legislativní smršť následovala za druhou. Pořád jsme něco doladovali, pořád jsme něco vylepšovali a lidé se už pomalu přestávají orientovat, co vlastně platí. Občas jdeme ode zdi ke zdi. Něco se přijme a pak se dělají novely, kdy se často změna opět revokuje. A vracíme se na nový počátek. A do toho všeho teď přichází takto radikální přerýv. Jsem proti tomu, aby se všechno zbořilo a začalo se znovu stavět na zelené louce. To tu bylo v 90. letech a všichni víme, jak to bylo bolestivé a drahé. Trvalo minimálně 10 let, než se vytvořilo základní právní vědomí, než se ustálila interpretace a než se objevila judikatura. A všechny novely, které pak přicházely, byly proto, aby se vyladilo, co se po roce 1989 radikálně změnilo. Tehdy pro to byl důvod. Radikální reforma byla potřebná, protože se zásadně proměnily společenské poměry. Ale domnívám se, že dnes taková situace není. Že nepotřebujeme revoluci, protože tu pro ni nevidím žádný důvod. Ať se mění mnohé. Ať se škrtá, ať se boří koncepce... ale proč se to celé má dělat na úplně novém půdorysu? Už jenom to generuje mimořádné náklady a obrovské riziko. Každé dílo, které se vytvoří od nuly, má ze začátku vady, prostě z podstaty věci. Proti čemu protestuji? Aby se naše prostředí uvrhlo zpět do stavu, kdy vše je jinak, jazyk je jinak. A dokonce i tam, kde se nemá tolik změnit. Řada kolegů, zejména starších, k tomu přistupuje tak: „No to už se učit nebudeme...“ A dobře vědí, proč to říkají. Je to tak radikální změna, že znamená se to celé naučit znovu. Padá všechno, co jsme doposud uměli.“

A co argument, že se má soukromé právo, tedy v tomto případě obchodní, přizpůsobovat změnám ve společnosti.

„Ten uznávám. A dokonce v detailu je potřeba říci, že jak návrh občanského zákoníku, tak návrh zákona o korporacích obsahují řadu ustanovení, která vítám. Jenom si kladu otázku, jestli nestačilo ty příznivé posuny naroubovat na to, co tady máme. Na to, v čem se orientujeme, kde rozumíme systému a koncepci. I my, kteří v návrzích denně listujeme, neustále hledáme, kde co je. To vše je náklad, který ponese. A to pomímám různá překvapení, která tam na nás čekají...“

Co tedy budete aktuálně dělat v souvislosti s onou novelizací?

„Myslím, že povinností celé akademické sféry je teď návrhy pozorně studovat a pokud možno včas signalizovat každý problém, na který narazíme. To, že návrh schválila vláda, ještě neznamená, že takto musí zůstat. Že není možnost a šance ho v průběhu legislativního procesu opravit, vylepšit. A bude-li nejhůř, třeba i uvažovat o novelizaci, která by mohla přijít poměrně rychle. To bych si ale moc nepřál, protože si nemyslím, že by výsledkem rekodifikace měla být zase smršť novelizací. Když si návrhy čtu tak, jak prošly legislativní radou, obsahují chyby. Ted' se nebavím o koncepcích, o zvratech věcných řešení. Ale čistě o legislativních vadách, které znesnadňují aplikaci textu a jsou snadno odstranitelné. Bohužel těch problémů zejména v zákoně o korporacích je dost. On se do poslední chvíle dotahoval, do poslední chvíle se měnil. Myslím, že kdyby vláda o těch chybách věděla, jistě by je opravila sama. Pak je tu ale stále ještě otázka, jestli chceme jednotlivá věcná řešení, která se navrhuji. A zda vůbec chceme tuto koncepci a rozsah změn. Je na parlamentu, aby takovou diskuzi vedl. Protože to jsou mnohdy otázky navýsost politické. Zdá se mi, že až dosud byl návrh zpracováván pouze z hledisek odborných, mnohdy dosti jednostranně zaměřených. Vláda až příliš spoléhala na odborníky, často „pečlivě“ vybrané. Hledisko politické je ale neméně důležité, stejně jako plná pluralita expertní. Je nezadatelné právo poslanců, jako reprezentantů lidu, aby diskuzi o těchto otázkách vedli.“

A role právníků tedy aktuálně je ...

„Odhalovat neuralgická místa. Upozornit poslance: *„pozor, pokud návrh přijmete, bude to znamenat toto...“* K tomu bychom se měli všichni přihlásit. A právě o to se snažím. Pak nechť se v rámci diskuze ve Sněmovně přijmou rozhodnutí, ale informovaná a promyšlená...“

Takže bychom to mohli brát jako výzvu, aby si kolegové otevřeli návrh zákona o obchodních korporacích a udělali si obrázek...

„Určitě! Ve vlastním zájmu!“

A jak budou změny v obchodním, potažmo občanském právu, zvládat budoucí generace právníků, vaši studenti?

„Myslím si, že studenti změny zvládnou nakonec lépe než generace stávajících právníků. Pro ně to bude nové. Stávající právníci se to budou muset regulérně přeučit. Je to asi, jako kdybyste řekli: *„Od 1.1.2013 budeme všichni mluvit jiným jazykem“*. I kdyby to byl jazyk dobrý a hezký, stejně se ho všichni musíme naučit. Ti, kteří se budou rovnou učit nový jazyk, budou mít nepochybně výhodu. Budou celé studium vzdělávání v novém systému, budou mít čas jej vstřebat. Naopak pro ty, kteří uvykli stávajícímu jazyku, to samozřejmě bude složité. Je to, jako kdybyste musel znovu do školy, navíc do večerní, znovu absolvovat kurs civilního a obchodního práva, to vše při jinak plném

pracovním nasazení a tempu.“

Co Vy a publikační činnost? Pokud všechny novely projdou, tak budete mít jistě široké pole.

„No jéje. Akademické prostředí už je rozdělené do komentátorských týmů, podle vydavatelství i titulů. Také jsem v několika týmech. Jak na nový zákon o obchodních korporacích, tak na nový občanský zákoník. To jsou obrovské projekty, které jsou před námi. Ale to je výhled střednědobý. Aktuálně finišujeme sedmé vydání knihy akciové společnosti, s panem profesorem Dědičem, paní docentkou Štenglovou a doktorem Křížem. Pak nás s panem profesorem Dědičem čeká velký komentář k novelizovanému zákonu o přeměnách. Potom jsme si říkali, že by bylo dobré ještě před tímhle rekodifikačním balíkem okomentovat i stávající obchodní zákoník. Dotáhnout druhé vydání našeho komentáře. Je to dáno tím, že i zákon o obchodních korporacích počítá s koncepcí, že společnosti, které se nebudou chtít podřídit zákonu o korporacích, se jím řídit nemusí. Budou se nadále řídit stávajícím obchodním zákoníkem. Právo, které tady nyní platí, tak přežije rekodifikaci. Všechny společnosti, které se podle něj dnes založily, se jím budou moci řídit dál, dalších 50, 100 let. Nehledě na to, že třeba i za 20 let budeme posuzovat platnost úkonů, ke kterým došlo nyní. A bude potřeba se vracet k dnešní úpravě. Proto bychom rádi ucelili dnešní vědění a judikaturu. Projektů je tedy nesmírně mnoho, a to pomím, co mě čeká na fakultě. Minimálně dotáhnout disertační práci, obhájit ji a výhledově se pustit do práce habilitační.“

Nabízí se otázka, kde na to berete čas...

„Složitá odpověď... Pravda je, že práce je mi současně i koníčkem, takže jí věnuji mnoho ze svého volného času. A zrovna projekty publikační mají vyhrazen čas večerní, noční a víkendový. Respektive prázdninový. Za běžného chodu si sednout a něco psát, dost dobře možné není.“

Jak byste charakterizoval dobrého a špatného specialistu na obchodní právo?

„Především, jak jste řekl, musí být specialista. Dnes je bohužel obor obchodního práva natolik široký a poznatků o něm tolik, že prakticky není možné udržet si specializované know-how v celé šíři oboru. Být specialistou na soutěžní právo, právo průmyslového vlastnictví, závazky včetně specifických typů smluv, právo společností... Obávám se, že není nikdo, kdo by do té hloubky materie byl schopen proniknout v celém tomto rozsahu. Takže první nezbytný předpoklad je skutečně specializace, která dnes musí být čím dál užší. Aby bylo možné mít perfektní přehled v celé hloubce, včetně kompletní judikatury, národní i evropské. První by tedy byla věc znalostní. Pak je to věc dovednosti. Nemyslím si, že existuje univerzální obchodní právník. Pokud chcete být dobrý v tom, co děláte, musíte mít předpoklady pro tu danou činnost. Těžko být dobrým podnikovým právníkem, pokud máte především teoretické myšlení a jste skvělý pedagog. Těžko být dobrým advokátem, pokud vám chybí razance při prosazování zájmů klienta, pokud nepůsobíte dostatečně přesvědčivě a máte spíše tendenci hloubat, kde je spravedlnost. To je zase nadhled, který patří spíše soudci. Nakonec je to do určité míry i předpoklad osobnostní. Ať už po stránce etické, morální. Myslím si, že cit pro to, co je spravedlivé a správné, by neměl chybět u žádné z právních profesí. V obchodním právu je to navíc posíleno tím, že dobrý obchodní právník by měl mít vhléd do obecných ekonomických zákonitostí. Neměl by pouštět ze zřetele souvislosti účetní, daňové. A měl by mít cit pro praktické uvažování. Je to obor, který si do jisté míry utváří i sama praxe. Vezměme si jenom obchodní zvyklosti jako jeden z pramenů práva.

A vy jste tedy nejlépe „vystavěn“ pro kterou činnost?

„Myslím si, že to nejlépe poznáte na tom, co vám jde nejsnáze. Co vás nejvíc baví. Pokud bych měl hodnotit podle tohoto kritéria, jsem spíše rozený učitel. Obrovsky mě baví se ty věci učit, třídit je, probírat judikaturu a nacházet, objevovat souvislosti. A s tím potom jít na veřejnost a seznamovat s tím nadšeně ostatní. Ať už jsou to studenti nebo kolegové advokáti, podnikoví právníci nebo soudci. Je to tedy především důraz na akademické působení, ale i s rozkročením do praktické oblasti. Baví mě vstřebávat poznatky praxe, být u toho a objevovat pro sebe i své posluchače a čtenáře další rozměry. Pokud bych měl zabřednout do klasické, rutinní advokacie, asi bych nebyl úplně šťastný. To je také bezvadné na této kanceláři (pozn.red.: Glatzová & Co.), protože ta ode mě nečeká rutinní advokacii, ale úkol zní: garantovat a posilovat odbornou úroveň, již tak mimochodem dosti vysokou. Má role v kanceláři je jiná, než je role ostatních advokátů. Nejsem zodpovědný za jednotlivé klienty. Mýma rukama procházejí zásadnější výstupy kolegů - právní stanoviska, smlouvy, soudní podání. Díky akademickému zázemí vidím věci často z jiného úhlu než praktici. Advokáti si tím prohlubují znalosti z teorie, já se obohacuji o jejich praktické pohledy a klient dostane prvotřídní výstup.“

Jaké slovo by Vás charakterizovalo?

„ Disciplína, rozvaha, zvědavost, zájem.“

Jak moc jste sebekritický?

„ Extrémně (smích).“

Máte tedy i extrémní požadavky na své studenty?

„ Říká se to a asi to tak opravdu je. Obecně si myslím, že člověk by sám sebou neměl být příliš uchvácen a to tedy rozhodně nejsem. Ono to je v prostředí, kde se pohybuji, i těžké. Tam máte neustále laťku vysoce položenou. Když se rozhlédnete kolem na fakultě, vidíte vzory a autority, s nimiž když se srovnám, vycházím na hlavu poražen. A mnohdy jsou takřka nedostižní. Ať už v mém oboru, nebo v oborech souvisejících. Nejenom po stránce odborné, ale i po stránce osobnostní. To jsou často krásní lidé i z hlediska svého obecného rozhledu. Tím pádem mám neustále motivaci a srovnání, které mě vždy postaví nohama na zem a přiměje ke kritickému pohledu na sebe. Takže nároky jsou velké a myslím si, že je férové je mít i na ostatní. Proč je vést k tomu, aby si laťku kladli nížko? Myslím, že je lepší ji mít o dost výš a alespoň se pokoušet ji přeskočit...“

A poslední otázka. Jakým způsobem Petr Čech relaxuje, odpočívá? Je vůbec někdy moment, kdy nepracujete nebo na práci nemyslíte?

(dlouho přemýšlí, pak se směje) „Času na opravdové relaxování je v poslední době dosti málo. Je

smutné říci, že pokud relaxuji, tak u jiné z pracovních činností... různorodost mé práce to naštěstí umožňuje. U přednášení si odpočinu od psaní, u psaní od přednášení. Samozřejmě se občas snažím i vypnout. Už proto, aby si člověk udržel rozumný odstup a nebral vše tak osobně. Velké riziko je, že jinak věci začnete vnímat jako začátek a konec světa a zabřednete do emocí. Tento odstup bych si rád zachoval a k tomu je potřeba mít i jiné zájmy. Pokud se jim věnuji, hledám takové, kde pokud možno nemusím moc přemýšlet ani mluvit... Toulám se někde přírodou, sekám trávu na zahradě, eventuelně se věnuji nějakému sportu. Ale opravdu jen velmi rekreačně. Anebo si sednu ke knize, nikoliv z oboru. A pak je tu taky malý synovec (a kmotřenec). Sestra mi ho pravidelně svěřuje a já v sobě objevil starostlivého strejdu. To si člověk teprve uvědomí, že jsou i jiné, mnohdy důležitější, věci v životě než jenom obchodní právo a nový zákon o obchodních společnostech.“

Děkuji moc za rozhovor.

„Já také!“

Kompletní fotogalerii naleznete >>> [zde](#)

Očima redaktora:

Petr Čech je mezi studenty oblíbený i obávaný pedagog zároveň. K oblibě mu pomáhá to, že ho akademické prostředí (podle nás) zatím „nesemlelo“. Je velmi milý, vstřícný a otevřený. Vše popisuje s obrovským zájmem a nebojí se téma vysvětlit lidsky, pro laika. Ony obavy mají zejména studenti mířící k němu na zkoušku. Nezakrývá, že má vysoké nároky. K dobru mu je jisté to, že je má i na sebe. Na rozhovor je velmi dobře připraven a věnuje se i jeho následné kontrole. Výsledkem je kompromis s pocitem dobře odvedené práce, a to na obou stranách. Kéž by to takto fungovalo i v právu...

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.](#)
- [Náš náskok byl v odhodlání a ochotě riskovat](#)
- [Na co se zaměřoval úřad pro ochranu osobních údajů při své kontrolní činnosti v roce 2020?](#)
- [„Co nás čeká v právu ICT v roce 2021“](#)
- [Rozhovor s Petrem Sprinzem](#)
- [Odborný seminář: Závazky v novém občanském zákoníku](#)
- [Odborný seminář: Smlouvy uzavírané se spotřebitelem v novém občanském zákoníku](#)
- [Chambers Europe 2012: PRK Partners oceněna za nejlepší klientské služby](#)
- [Nataša Randlová prominentním právníkem Chambers Europe](#)
- [Ocenění soutěžněprávního týmu advokátní kanceláře Schönherr](#)
- [Advokátní kancelář KŠB byla oceněna jako nejlepší národní právní firma v ČR](#)